

Vybrané historické edukační modely I

Demokratický edukační model –

J. A. Komenský

Utilitaristický edukační model –

J. Locke

Demokratický edukační model – Komenský

Jan Amos KOMENSKÝ (1592–1670)

- světový věhlas – **Comenius**
- **komeniologie** = výzkum díla a CV
- světové citace + **ovlivnění praxe**
- **vliv na pedagogiku, didaktiku,**
filosofii, teologii, lingvistiku,
bohemistiku, hudbu, ...

Demokratický edukační model – Komenský

Životní mezníky (**nejen**) Komenského:

- * 1592 okolí Uh. Brodu
- dětství, studia, učitel
- 1620 – Bílá Hora
- pronásledování a skrývání
- 1628 – exil
- Lešno, Anglie, Švédsko, Uhry
- 1648 – konec 30leté války
- Holandsko
- † 1670

Demokratický edukační model – Komenský

Hlavní **pedagogické** spisy Komenského:

- Didaktika velká
- Informatorium školy mateřské
- Vševýchova
- Brána jazyků otevřená
- Svět v obrazech
- Škola hrou
- ...

Demokratický edukační model – Komenský

Základní rysy edukace Komenského:

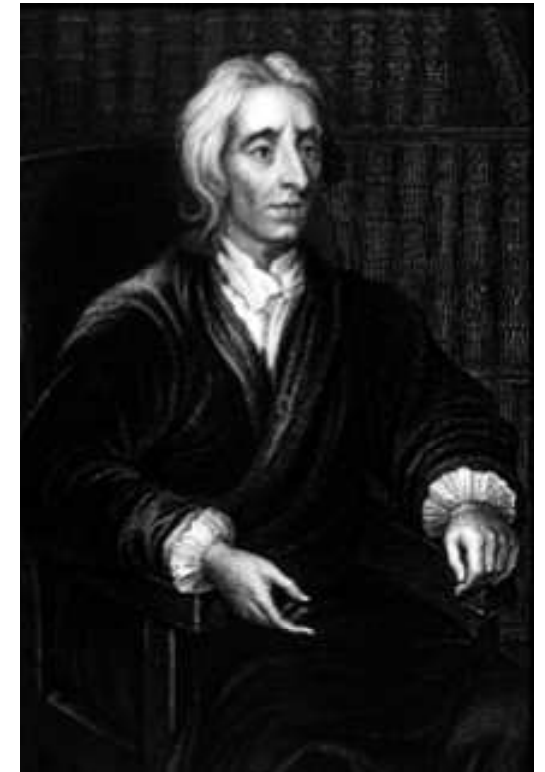
- demokratismus = edukace pro všechny, rovnost šancí na vzdělání, gender, ...
- humanismus – škola = dílna lidskosti, úcta, integrace
- realismus – výchova pro život (viz např. pojetí MŠ, Orbis pictus)
- encyklopedismus – vše podstatné, všeobecné vzdělání, hledání národního kurikula
- optimismus – možnosti edukace a vychovávaných
- permanentní edukace = škola zrození ... škola smrti (6 + 6 + 6 + 6 + ...)

Utilitaristický edukační model – Locke

John Locke (1632–1704)

- domácí lékař a vychovatel
- 1693 spis *Myšlenky o výchově*
- východisko moderní edukace pro život
- individuální výchova
- soukromý vychovatel
(přísnost → postupně přítel)
- výchova mladých úspěšných gentlemanů

Utilitaristický edukační model – Locke

Rysy edukace Locka:

- priorita = tělesná výchova
(+ otužování, hygiena, vhodná strava, ...)
- mravní výchova – sebeovládání (gentleman)
- rozumová + jazyková výchova
- **utilitarismus = co je užitečné?**
- východisko moderní edukace
zaměřené na život (VB, USA)
- **význam sportu (zdatnosti)** = úspěch v životě

Komparace modelů: Komenský X Locke

	KOMENSKÝ (1592–1670)	LOCKE (1632–1704)
<i>obsah edukace</i>	encyklopedismus	utilitarismus
<i>forma edukace</i>	školní hromadná	individuální
<i>účastníci edukace</i>	všichni	gentleman